

TOMRA

Kodeks ponašanja grupe

Maj 2023

www.tomra.com

Sadržaj

Način na koji poslujemo	3	Sigurnost informacija	11
Poruka predsjednice uprave	3	Sigurna obrada informacija	11
Naša vizija, misija, kultura i vrijednosti	4	IT resursi	11
Na koga se odnosi naš Kodeks ponašanja	5	Zaštita privatnosti podataka	12
Odgovornosti	6	Intelektualno vlasništvo	12
Vaše odgovornosti	6	Čuvanje evidencija	13
Odgovornosti rukovoditelja	6	Upravljanje interakcijama s trećim stranama	14
Što će se dogoditi ako prekršim Kodeks?	7	Suzbijanje podmićivanja i korupcije	14
Postavljanje pitanja i prijavljivanje nedoumica	7	Darovi i gostoprimstvo	15
Prava i radno okruženje	8	Sukob interesa	15
Zdravlje, sigurnost i okoliš	8	Zloupotreba povlaštenih informacija	16
Jednake mogućnosti	8	Zakon o tržišnom natjecanju i protumonopolska pravila	17
Ljudska prava	9	Suzbijanje pranja novca	17
Uznemiravanje	9	Usklađenost trgovine	18
Zaštita imovine	10		

Poruka predsjednice uprave

Od osnutka grupe TOMRA 1972. godine kultura naše grupe ukorijenjena je u načelima poštenja i integriteta, s ključnim ciljem stvaranja rješenja za bolje poslovanje i održiviji svijet. Imali smo sreće što smo postigli visoku razinu uspjeha i postojani ugled svjetskog predvodnika u revoluciji resursa. Održavanje tog ugleda ključno je za naš budući uspjeh, a to zahtijeva stalni oprez kako bismo uvijek podupirali i poštovali naše vrijednosti, gdje god poslovali.

Svoje aktivnosti provodimo diljem svijeta te stoga imamo odgovornost pridržavati se velikog broja zakona i propisa, kao i naših vlastitih vrijednosti. S obzirom da imamo globalni utjecaj, surađujemo s dobavljačima, klijentima i partnerima različitih pozadina i kultura. Posebno je važno da razumijemo i prihvaćamo tu raznolikost, istovremeno se pridržavajući vrijednosti naše grupe i Kodeksa ponašanja.

Također je važno da, dok ostvarujemo primarnu zadaću razvoja dobrih rješenja za naše klijente, budemo svjesni svog utjecaja na društvo i mogućnosti koje imamo za poticanje i pružanje podrške razvoju kojim se može stvoriti bolji svijet. Moramo nastojati biti uzor u našim lokalnim zajednicama preko promicanja sigurnih i zdravih radnih mjesta, brige o okolišu, promicanja pitanja ljudskih prava i doprinosa održivom gospodarskom razvoju.

U našem su Kodeksu ponašanja navedene odgovornosti koje svi dijelimo u obavljanju poslovnih aktivnosti s integritetom i poštovanjem prema svim ljudima. Bilo da ste zaposlenik, rukovoditelj, ugovorno osoblje ili vanjski parter, od vas se očekuje da razumijete Kodeks ponašanja i da ga se pridržavate. Pridržavajući se Kodeksa, dajete svoj doprinos održavanju ugleda grupe TOMRA kao renomirane grupe koja predvodi revoluciju resursa strašću, inovacijama i odgovornošću.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tove Andersen', written in a cursive style.

Naša vizija, misija, kultura i vrijednosti

Naša vizija je predvoditi revoluciju resursa unutar poslovnih tokova preuzimanja povratne ambalaže, oporavka materijala, hrane, recikliranja i rudarstva i na taj način omogućiti bolju iskorištenost prirodnih resursa planeta.

Naša misija je stvoriti rješenja zasnovana na sensorima za optimalnu produktivnost resursa i na taj način učiniti održivost profitabilnom te joj povećati važnost i značaj.

Kultura grupe TOMRA ukorijenjena je u načelima poštenja i poštovanja prema svim ljudima. Uspješne tvrtke uvelike ovise o povjerenju i dobrom ugledu. Poslovanje grupe TOMRA zahtijeva visok stupanj pažnje, poštenja i integriteta.

Temeljne vrijednosti grupe TOMRA smatraju se jednim od najvažnijih aspekata kulture naše grupe. One odražavaju očekivanja u pogledu našeg ponašanja i pristupa svakodnevnim zadacima.

Naše vrijednosti služe kao osnova za odluke koje donosimo te pomažu razjasniti naš rad i primjeren način komunikacije s klijentima i drugim dionicima.

Vjerujemo u našu pouzdanu tehnologiju i partnerstvo za bolje poslovanje i bolje okruženje.

Innovation

Vjerujemo u kreativno rješavanje današnjih izazova za stvaranje bolje budućnosti.

Passion

Vjerujemo da ljudi imaju najveći utjecaj kada im je jako stalo do onoga što rade.

Responsibility

Vjerujemo da svatko mora imati pozitivan utjecaj na naše kupce, ljude i planet.

Na koga se odnosi naš Kodeks ponašanja

Glavna svrha Kodeksa ponašanja grupe TOMRA je osigurati da svi zaposlenici, kao i sve osobe koje djeluju u ime grupe TOMRA, obavljaju svoje djelatnosti na etički način. Kao zaposlenik grupe TOMRA uvijek biste tijekom svog rada trebali nastojati prakticirati dobru prosudbu, pažnju i obazrivost.

Ovaj Kodeks ponašanja pruža okvir za ono što grupa TOMRA smatra odgovornim ponašanjem, no nije sveobuhvatan.

Ugovorno osoblje koje radi za tvrtke grupe TOMRA također se mora pridržavati Kodeksa. Izvođači i konzultanti koji su agenti ili koji rade u ime tvrtke grupe TOMRA (putem eksteralizacije usluga, procesa ili bilo koje poslovne aktivnosti) dužni su pridržavati se Kodeksa kada djeluju u naše ime. Pravila će doprinijeti osiguranju usklađenosti sa zakonima i propisima.

Grupa TOMRA očekuje od svih svojih poslovnih partnera da se pridržavaju sličnih načela u vlastitom poslovanju.

Vaše odgovornosti

Kodeks ponašanja namijenjen je vama. Njime se postavljaju granice unutar kojih svi zaposlenici i predstavnici grupe TOMRA moraju raditi svaki dan, bez iznimke. Pročitajte ga. Shvatite ga. Pridržavajte ga se. Također ste odgovorni pridržavati se svih važećih zakona i propisa, međunarodnih ili lokalnih.

Vaše odgovornosti

- Razumjeti rizike u svojoj funkciji i kako upravljati njima.
- Saznajte više o pravilima i postupcima vezanim uz vaš posao i razumijte kako ih primijeniti na svoj svakodnevni rad.
- Budite u toku s razvojem u svom području ili industriji koji bi mogli utjecati na usklađenost grupe TOMRA sa zakonima i propisima ili njen ugled na tržištu.
- Potražite savjet u slučaju nejasnoća. Ako niste sigurni je li određena aktivnost zakonski ili etički prihvatljiva, pitajte.
- Provjerite jesu li svi izvođači, agenti ili konzultanti trećih strana s kojima surađujete svjesni da smo obvezni pridržavati se našeg Kodeksa i da bi trebali postupati u skladu s njim.
- Pohađajte obuke i aktivnosti u pogledu usklađenosti i aktivno sudjelujte u njima.
- Prijavite. Vaša je dužnost prijaviti sve sumnje na kršenje Kodeksa.
- Zapamtite: bez obzira na to koju funkciju obnašate u grupi TOMRA, od vas očekujemo da se tijekom svog svakodnevnog rada pridržavate Kodeksa.

Odgovornosti rukovoditelja

Vjerujemo u plitke organizacije i otvoreni dijalog, tj. da za rukovodstvo nisu važne pozicije, već ponašanje.

Naši su rukovoditelji predani promicanju naših etičkih standarda i djeluju kao uzori svojim timovima. Očekujemo da rukovoditelji preuzmu rukovodstvo u pridržavanju našeg Kodeksa i održavanju kulture u kojoj je normalno činiti pravu stvar i u kojoj ljudi imaju hrabrosti progovoriti.

Kao rukovoditelj morate:

- Uvijek voditi primjerom.
- Razumjeti rizike kršenja Kodeksa koji se primjenjuju na vaše poslovanje ili funkciju te postupke za njihovo ublažavanje.
- Pobrinuti se da vaše osoblje razumije postupke koje bi trebalo slijediti kako bi se izbjeglo kršenje Kodeksa.
- Pobrinuti se da svi novi članovi vašeg tima budu odmah upoznati s našim Kodeksom ponašanja i s time gdje mogu zatražiti savjet i podršku.
- Pobrinuti se da članovi vašeg tima sudjeluju u potrebnim obukama i aktivnostima u pogledu usklađenosti.
- Stvoriti okruženje u kojem se ljudi osjećaju ugodno progovoriti i postavljati pitanja bez rizika od odmazde.
- Ako vas je netko obavijestio o mogućem kršenju Kodeksa, vaša je dužnost to prijaviti. Možete se obratiti službeniku za praćenje usklađenosti.
- Pobrinuti se da sve prijavljene nedoumice čuvate u tajnosti.
- Biti dosljedni kada provodite naše standarde i držite ljude odgovornima za njihovo ponašanje na radnom mjestu.
- Slijediti Načela rukovodstva grupe TOMRA.

Što će se dogoditi ako prekršim Kodeks?

Nećemo tolerirati kršenja Kodeksa ili zakona. Kršenje Kodeksa i relevantnih pravila može rezultirati disciplinskim mjerama, koje mogu uključivati i otkaz.

U nekim slučajevima grupa TOMRA može prijaviti kršenje nadležnim tijelima, što bi također moglo dovesti do sudskih postupaka, novčanih kazni ili kazni zatvora. Sve disciplinske mjere bit će razumne, proporcionalne i u skladu s važećim pravilima i zakonom.

Postavljanje pitanja i prijavljivanje nedoumica

Grupa TOMRA promiče otvorenost i transparentnost u svim svojim aktivnostima te potiče sve zaposlenike i poslovne partnere da prijave bilo koje kršenje Kodeksa ponašanja grupe TOMRA ili drugih pravila.

Ako biste željeli dobiti savjet o bilo kojem pitanju vezanom za Kodeks ili želite prijaviti nedoumicu, obratite se svom nadređenom, službeniku za praćenje usklađenosti ili predstavniku ureda Ljudski resursi i organizacija. Osim toga, nedoumicu možete prijaviti na [portalu za obavještanje o prijavama](#). Takve nedoumice ili pritužbe moguće je prijaviti povjerljivo, na željenom jeziku i, ako smatrate da je to potrebno, anonimno.

Ako znate ili sumnjate da netko krši Kodeks, vaša je dužnost to prijaviti. Ako ništa ne poduzimate, riskirate ugled grupe TOMRA i financijske kazne koje bi utjecale na rezultat grupe TOMRA. Ako prijavite potencijalni problem, također dajete grupi TOMRA priliku da rano otkrije potencijalno ili stvarno kršenje našeg Kodeksa.

Grupa TOMRA neće tolerirati nikakav oblik odmazde protiv bilo koje osobe koja u dobroj vjeri izrazi zabrinutost o mogućem kršenju Kodeksa. U stvari, svaki čin ili prijetnja odmazde protiv zaposlenika grupe TOMRA tretirat će se kao ozbiljno kršenje našeg Kodeksa.

Zdravlje, sigurnost i okoliš

U grupi TOMRA strastveno vodimo revoluciju resursa i predani smo pružanju sigurnog mjesta za naše ljude, klijente i okruženje u kojem poslujemo. Nastojimo promicati radno okruženje koje obuhvaća kulturnu raznolikost, uključivost i dobrobit preko naših ljudi koji se osjećaju sigurno. Oblikujemo okruženje u kojem naši ljudi žive najbolje što mogu te se sigurno vraćaju kući svaki dan. Rizici se razlikuju od lokacije do lokacije, a svaki zaposlenik treba razumjeti lokalne rizike i pomoći u sprječavanju i ublažavanju istih kako bi zaštitili zaposlenike, okoliš, infrastrukturu, informacije, imovinu i ugled grupe.

Grupa TOMRA održava visoke standarde društvene i ekološke učinkovitosti. Dosljedno slijedimo te visoke standarde, čak i u slučajevima manje strogih nacionalnih propisa. Predani smo tome da na najmanju moguću mjeru svedemo utjecaj našeg poslovanja na okoliš metodama koje su društveno odgovorne i održive.

Svaka tvrtka grupe TOMRA, izvođač radova i zajednički pothvat pod operativnom kontrolom grupe TOMRA dužan je imati sustavni pristup upravljanju zdravljem, sigurnošću i okolišem, osmišljenim kako bi se osigurala usklađenost sa zakonom, normama i postupcima te postiglo kontinuirano poboljšanje učinkovitosti.

Vaše odgovornosti

- Djelujte na način na koji doprinosite zdravom i sigurnom radnom okruženju. Zdravlje, sigurnost i okoliš odgovornost su svih.
- Razumijte sva pravila u pogledu zdravlja, sigurnosti, zaštite i okoliša koja se odnose na vas i pridržavajte ih se, uključujući međunarodne i lokalne zakone i propise.
- Implementirajte alate i procese za upravljanje grupom TOMRA kako biste pronašli i ublažili potencijalne probleme u pogledu zdravlja, sigurnosti i okoliša na svojoj lokaciji.

- Preispitajte nesigurne ili neprikladne radnje i po potrebi intervenirajte kako biste ih riješili.
- Prijavite potencijalni incident u pogledu zdravlja, sigurnosti i okoliša čim saznate za njega i postupite na ispravan način.

Jednake mogućnosti

Strastveno vjerujemo da nas raznolikost, jednakost i uključenost čine jačima. Grupa TOMRA posvećena je inkluzivnoj radnoj kulturi te cijeni i prepoznaje činjenicu da je svaka osoba jedinstvena, vrijedna te da je treba poštovati zbog njenih individualnih sposobnosti.

Grupa TOMRA ne prihvaća nikakav oblik diskriminacije na temelju etničke pripadnosti, boje kože, religije, spola (uključujući trudnoću), seksualne orijentacije, rodnog identiteta, bračnog statusa, nacionalnog podrijetla, članstva u sindikatu, dobi, mentalne ili tjelesne invalidnosti, amnestije, statusa veterana itd. Ovaj popis ne smatra se konačnim.

Grupa TOMRA obvezuje se pružati jednake mogućnosti zapošljavanja i odnositi se pravedno prema svim zaposlenicima. Zaposlenici grupe TOMRA obvezuju se temeljiti sve odluke povezane sa zaposlenicima, na primjer sa zapošljavanjem, osposobljavanjem, naknadom i napredovanjem, na poslovnim potrebama, zahtjevima za posao i individualnim kvalifikacijama, uključujući potencijal. Nastojimo održati raznolikost i uključivu kulturu u kojoj se svi osjećaju cijenjeni i poštovani, od naših zaposlenika do naših klijenata i partnera.

Vaše odgovornosti

- Sve odluke o zaposlenicima, uključujući zapošljavanje, evaluaciju, napredovanje, osposobljavanje, razvoj, disciplinu, naknadu i prekid, temeljite na poslovnim potrebama, zahtjevima za posao i individualnim kvalifikacijama, uključujući potencijalne.
- Razumijte vrijednost raznolikosti, jednakosti i uključenosti te izbjegnite svaki oblik diskriminacije.

Ljudska prava

Provođenje aktivnosti na način na koji se poštuju ljudska prava predstavlja poslovni imperativ za grupu TOMRA. Naša pravila i norme omogućuju nam da uspostavimo pravedne radne prakse i pozitivno radno okruženje.

Pridržavamo se svih važećih zakona, propisa i međunarodno priznatih ljudskih prava tijekom obavljanja vlastitih poslovnih aktivnosti i redovito surađujemo s našim dobavljačima, izvođačima radova i drugim poslovnim partnerima kako bismo izravno i neizravno doprinijeli općem blagostanju zajednica u kojima poslujemo.

Vaše odgovornosti

- Održavajte visoku svijest o relevantnim rizicima za ljudska prava u našem poslovanju i poslovanju naših vanjskih partnera.
- Pobrinite se da je rad uvijek u skladu s obvezama u pogledu ljudskih i radničkih prava koje je preuzela grupa TOMRA.
- Suprotstavite se svim oblicima trgovine ljudima, prisilnog rada i nezakonitih oblika dječjeg rada u našem poslovanju ili vrijednosnom lancu.
- Ako znate ili sumnjate da je došlo do potencijalnog kršenja ljudskih ili radničkih prava koje je povezano s našim poslovanjem, vaša je dužnost o tome obavijestiti svog rukovoditelja, ured Ljudski resursi i organizacija ili službenika za praćenje usklađenosti.

Uznemiravanje

Grupa TOMRA neće tolerirati nikakav oblik uznemiravanja. Nećemo tolerirati nikakve radnje, postupanja ili ponašanja koja su ponižavajuća, zastrašujuća, uvredljiva ili neprijateljska.

Uznemiravanje se može odnositi na određenu gestu ili biti verbalnog, fizičkog, vizualnog, pisanog ili seksualnog karaktera. Može se raditi o izoliranom slučaju ili opetovanim postupcima.

Vaše odgovornosti

- Poduzmite korake za stvaranje i održavanje dobrog i psihološki sigurnog radnog okruženja.
- Uvijek se odnosite prema drugima s poštovanjem i izbjegavajte situacije koje se mogu smatrati neprikladnima.
- Dajte povratne informacije, kritizirajte ili nešto osporavajte na prikladan način i s odgovarajućim poštovanjem. Budite svjesni kulturne osjetljivosti i kulturnih razlika.
- Nikada se ne upuštajte u fizičko ili verbalno zastrašivanje ili ponižavanje, neprikladne šale ili komentare, niti prikazujte uvredljive sadržaje.
- Prijavite ako doživite bilo kakvo uznemiravanje ili mu svjedočite. Uvijek se možete obratiti svom nadređenom, službeniku za praćenje usklađenosti ili uredu Ljudski resursi i organizacija.

Zaštita imovine

Imovina grupe TOMRA dolazi u različitim oblicima, fizičkom, elektroničkom, financijskom i nematerijalnom. Bilo da se radi o prijenosnom računalu, telefonu ili softveru grupe TOMRA, našoj tehnologiji ili robnoj marki ili čak objektu ili zgradi, očekujemo da se svi dobro brinu o našoj imovini.

Uzimanje imovine grupe iz naših objekata bez dopuštenja ili namjerno pogrešno prikazivanje u pogledu evidencije radnih sati ili naknada smatra se krađom ili prijevaram.

Vaše odgovornosti

- Na odgovarajući način zaštitite i upotrebljavajte imovinu grupe TOMRA. Zaštitite našu imovinu od propadanja, gubitka, oštećenja, prijevare, krađe, neovlaštenog pribavljanja, protupravne upotrebe i drugih oblika zloupotrebe. Pripazite na rizik od krađe.
- Nemojte nezakonito skrivati, mijenjati ili uništavati dokumente.
- Naknadu treba tražiti samo za razumne i odobrene poslovne troškove.
- Pobrinite se da su dokumenti koji se upotrebljavaju za dobivanje financijskih sredstava i imovine grupe točni i potpuni. To uključuje evidencije radnog vremena, račune, zahtjeve za naknade, izvješća o putnim i drugim troškovima i popratnu dokumentaciju. Netočni ili neutemeljeni zapisi mogu se smatrati prijevaram.
- Poštujte imovinu drugih.

Sigurna obrada informacija

Sigurnost informacija u grupi TOMRA podupire poslovanje, povjerenje i ugled sprječavanjem i ograničavanjem posljedica neželjenih sigurnosnih incidenata.

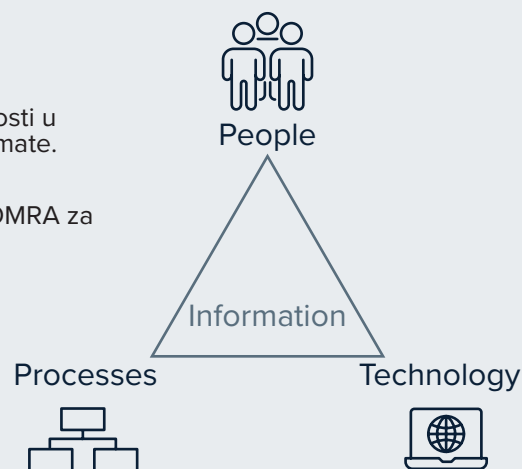
Sigurnost informacija utječe na sve poslovne procese u grupi TOMRA i preduvjet je za to da osiguramo da na tržište isporučujemo sigurna rješenja kojima vjeruju naši klijenti, zaposlenici i drugi sudionici.

Dostatne zaštitne mjere za sigurnost informacija osiguravaju se putem:

- Ljudi: zaposlenici i izvođači koji svojom stručnošću, angažmanom i proaktivnim stavom omogućuju pozitivnu kulturu sigurnosti.
- Proces: rutine koje pružaju uspostavljeni sigurnosni okvir koji se može lako razumjeti i slijediti.
- Tehnologije: infrastruktura koja se uspostavlja i upotrebljava u skladu sa sigurnosnim pravilima grupe TOMRA za informacijsku tehnologiju.

Vaše odgovornosti

- Osigurajte da imate dovoljno kompetencije u pogledu sigurnosti u skladu s odgovornostima koje imate.
- Pridržavajte se pravila grupe TOMRA za sigurnost informacija.

IT resursi

TOMRA isporučuje potrebnu opremu i pristup informacijama kako bi naš posao obavljao na siguran i usklađen način. Ti resursi uključuju hardver, softver i sve podatke potrebne za postizanje naših ciljeva.

Informacije proizvedene i pohranjene na našim sustavima i mreži vlasništvo su grupe TOMRA te im se može pristupiti isključivo u skladu s važećim zakonima i internim pravilima.

Vaše odgovornosti

- Pridržavajte se zahtjeva i pravila u pogledu informatičke sigurnosti grupe TOMRA. Dobro prosuđujte prilikom upotrebe elektroničkih komunikacijskih i informacijskih sustava.
- Upotreba IT i elektroničkih komunikacija grupe TOMRA za osobne svrhe, uključujući društvene medije, treba biti samo povremena i kratka.
- Nemojte upotrebljavati osobne račune e-pošte za poslovnu komunikaciju, osim ako vas za to ovlasti nadređena osoba. Nemojte upotrebljavati ime ili robnu marku grupe TOMRA u osobnim porukama e-pošte.
- Radite na zaštiti osjetljivih informacija koje se pohranjuju u elektroničkim sustavima grupe TOMRA.
- Nikada nemojte upotrebljavati naše IT sustave za obavljanje nezakonitih ili neetičkih aktivnosti, uključujući preuzimanje ili slanje uvredljivih materijala.
- Poštujte autorska prava računalnog softvera i pridržavajte se odredbi i uvjeta softverskih licenci. Nemojte dijeliti podatke za prijavu u informatičke sustave grupe TOMRA s drugim osobama.

Zaštita privatnosti podataka

Grupa TOMRA prepoznaje temeljnu važnost privatnosti za sve pojedince i nastoji osigurati da su sve interakcije s našom grupom zaštićene i upravljane na način koji ispunjava ili premašuje zakonske zahtjeve.

Poštujemo prava na privatnost naših zaposlenika, klijenata, dobavljača i poslovnih partnera te se obvezujemo na profesionalno, zakonito i etičko upravljanje osobnim podacima.

Osobni podaci općenito se definiraju kao svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili ga je moguće utvrditi, kao što su ime i prezime, podaci za kontakt, ocjene uspješnosti te informacije o plaći. I drugi privatni podaci, kao što su rasa ili etničko podrijetlo, zdravstveni podaci, seksualna orijentacija, kazneno ponašanje ili članstvo u sindikatu, smatraju se osjetljivim osobnim podacima i podložni su strogim zahtjevima.

Osobne podatke možemo obrađivati samo u zakonite svrhe, a podaci moraju biti točni i relevantni za svrhu za koju su prikupljeni, kao i pravilno zaštićeni od neprikladnog pristupa ili zloupotrebe. Ako se podaci prenose trećim stranama, moraju biti na odgovarajući način zaštićeni.

Ako se ne pridržavamo ovih zahtjeve, riskiramo da nanesimo štetu pojedincima, da nam se naloži da prekinemo obradu podataka ili možemo biti suočeni s kaznama ili sudskim sporovima. Također ugrožavamo ugled grupe TOMRA.

Vaše odgovornosti

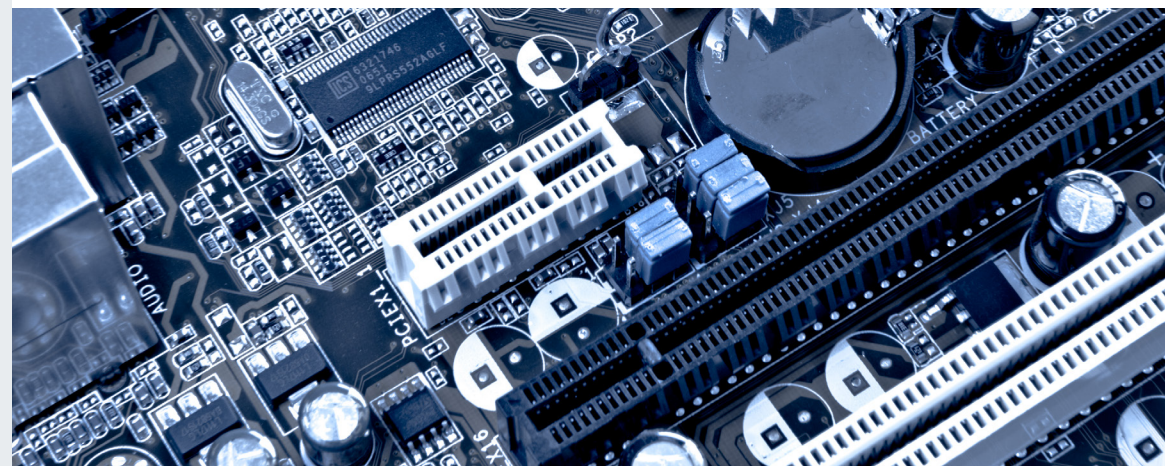
- Prikupljajte, upotrebljavajte i pohranjujte osobne podatke samo u skladu s važećim zakonima, načelima privatnosti podataka te pravilima i smjernicama grupe TOMRA.
- Utvrdite rizike povezane s privatnošću prije prikupljanja, upotrebe, zadržavanja ili otkrivanja osobnih podataka, primjerice, u novom IT sustavu, projektu ili marketinškoj inicijativi.

- Pobrinite se da se osobni podaci obrađuju samo u specifične, definirane i zakonite svrhe, koristeći minimalnu količinu osobnih podataka potrebnu za obradu.
- Pobrinite se da se osobni podaci ažuriraju te da budu uklonjeni kada više ne budu potrebni.
- Štitite osobne podatke i spriječite slučajno otkrivanje.
- Potražite savjet kada niste sigurni trebate li pristanak ili kako zaštititi osobne podatke.
- Odmah prijavite ako sumnjate na povredu podataka koja uključuje osobne podatke.

Intelektualno vlasništvo

Prava intelektualnog vlasništva, kao što su patenti, poslovne tajne, robni žigovi, autorska prava i dizajni, vrijedna su imovina grupe TOMRA. Tom nematerijalnom imovinom mora se na odgovarajući način upravljati i potrebno ju je odgovarajuće zaštititi. Općenito, grupe TOMRA posjeduju svo intelektualno vlasništvo koje su stvorili zaposlenici grupe TOMRA.

Opća pravila otvorenosti i transparentnosti grupe TOMRA ne sprječavaju odgovarajuću zaštitu informacija koje bi mogle biti važne za poslovne interese grupe TOMRA.

Informacije, osim općeg poslovnog znanja i radnog iskustva, koje vam postanu dostupne u vezi s obavljanjem vaših radnih zadataka smatraju se povjerljive i s njima se mora postupati na takav način. Relevantna su pravila kojima se zabranjuje upotreba povjerljivih informacija za ostvarivanje osobne koristi, za sebe ili druge. Jednako je važno da poštujemo prava intelektualnog vlasništva drugih osoba, kao i da izbjegavamo kršenje tih prava. U protivnom možete naštetiti našem poslovanju i ugledu, kao i ugroziti našu sposobnost poslovanja i dozvolu za poslovanje. Svi se zaposlenici moraju pridržavati pravila grupe TOMRA o pravima intelektualnog vlasništva.

Vaše odgovornosti

- Robne marke i žigove grupe TOMRA upotrebljavajte na prikladan način, slijedeći Standarde za robne marke.
- Povjerljive informacije grupe TOMRA nemojte otkrivati izvan grupe TOMRA bez dopuštenja ili odgovarajućeg pisanog sporazuma. Informacije koje se daju u okviru sporazuma moraju biti evidentirane.
- Sve podatke, informacije i dokumente grupe TOMRA morate klasificirati, označiti i pohraniti u skladu sa smjernicama za klasifikaciju grupe TOMRA. Također, morate se pobrinuti da se pristup informacijama i dokumentima odobrava samo onim pojedincima kojima je opravdano potreban.
- Nakon što napustite grupu TOMRA nemojte uzimati informacije u vlasništvu grupe TOMRA niti njeno intelektualno vlasništvo bez odobrenja, a isto se odnosi i na pristupanje tim informacijama i omogućavanje pristupa tim informacijama.
- Ne prihvaćajte povjerljive informacije koje ustupa treća strana ako nemate dopuštenje za to te ako niste prethodno na to pristali sklapanjem pisanog sporazuma.
- Nemojte zloupotrebljavati povjerljive informacije treće strane.
- Prvo se posavjetujte s predstavnikom zaduženim za prava intelektualnog vlasništva ako ste odgovorni za uvođenje novih robnih marki na tržište ili nove vlasničke tehnologije. Time se želi ublažiti rizik od toga da grupa TOMRA prekrši prava intelektualnog vlasništva drugih.

- Obavijestite svog rukovoditelja ili predstavnika zaduženog za prava intelektualnog vlasništva grupe TOMRA ako primijetite da grupa TOMRA na bilo koji način potencijalno krši prava intelektualnog vlasništva treće strane. U takvoj obavijesti potrebno je navesti isključivo činjenice. Mišljenja o opravdanosti bilo kojih potencijalnih problema u pogledu prava intelektualnog vlasništva ne smiju se navoditi.
- Prijavite ako primijetite da treća strana krši ili zloupotrebljava prava intelektualnog vlasništva grupe TOMRA, npr. razmjenjujući dokumente koji sadržavaju povjerljive informacije. To je vaša dužnost.

Čuvanje evidencija

Kao javna grupa koja je vodeća u industriji, TOMRA je u svim pogledima svog poslovanja odgovorna pravovremeno, potpuno i precizno komunicirati sa svojim dionicima, državnim regulatorima i javnošću. Sve naše evidencije moraju biti sastavljene u skladu s mjerodavnim zakonima, propisima i relevantnim računovodstvenim praksama.

Kao zaposlenik grupe TOMRA odgovorni ste voditi potrebne evidencije poslovanja i poslovnih odnosa grupe. U knjigama i evidencijama grupe TOMRA zabranjeni su lažni, zavaravajući ili izmišljeni unosi. Sve transakcije moraju biti u potpunosti dokumentirane i evidentirane u računovodstvenim evidencijama grupe TOMRA.

Od zaposlenika, pogotovo viših rukovoditelji i službenika zaduženih za financije, očekuje se da će takve materijale pripremati s najvećom pažnjom. Od internih ili neovisnih revizora ne smiju se skrivati nikakve informacije.

Vaše odgovornosti

- Prilikom rukovanja informacijama grupe morate biti upoznati s našim sustavom za upravljanje informacijama i sigurnosno klasificiranje te ga se pridržavati.
- Pobrinite se da podaci i informacije koje unosite u naše knjige, evidencije i sadržaje koje javno objavljujemo budu točni, potpuni i pouzdani. To uključuje i financijske i nefinancijske informacije, kao što su podaci o okolišu i izvješća o poslovanju.

Upravljanje interakcijama s trećim stranama

Suzbijanje podmićivanja i korupcije

Korupcija potkopava zakonito poslovanje, narušava tržišno natjecanje i izlaže tvrtke i pojedince riziku.

U grupi TOMRA gradimo odnose koji se temelje na povjerenju te smo odlučni zadržati i poboljšati svoj ugled. Čak i neutemeljene tvrdnje o podmićivanju i korupciji mogle bi naštetiti ugledu grupe TOMRA.

Imamo nultu stopu tolerancije na korupciju u bilo kojem obliku, uključujući podmićivanje, prijevaru, plaćanje kako bi se ubrzali ili olakšali postupci te trgovanje utjecajem. Kada su u pitanju sukobi interesa, darovi, gostoprimstvo i podmirivanje troškova, moramo biti jako oprezni. Ovisno o okolnostima, sve navedeno može se smatrati korupcijom ili može rezultirati korupcijom.

Budući da se sjedište grupe TOMRA nalazi u Norveškoj, svi zaposlenici i poslovni partneri, koji djeluju u ime grupe TOMRA, moraju se pridržavati norveških zakona o suzbijanju korupcije, kao i lokalnih i međunarodnih zakona. Norveški zakon o suzbijanju korupcije obuhvaća i privatni i javni sektor.

Suradnja s državnim službenicima može predstavljati veći stupanj rizika u pogledu podmićivanja, stoga se morate pridržavati obveznih zahtjeva.

Vaše odgovornosti

- Nemojte nuditi, isplatiti, dati, tražiti ili prihvatiti osobna plaćanja, darove ili usluge u zamjenu za povlašteni tretman ili stjecanje poslovne prednosti. Također ne smijete nikome dopustiti da radi navedeno u vaše ime.
- Nemojte izvršavati plaćanja kako bi se ubrzali ili olakšali određeni, inače legalni, postupci. Ako se od vas traži da izvršite takvo plaćanje, to morate smjesta prijaviti svom nadređenom ili službeniku grupe za praćenje usklađenosti.
- Znajte s kim poslujete provođenjem odgovarajuće dubinske provjere. To je pogotovo važno kada surađujete sa zastupnicima/konzultantima/distributerima koji djeluju u ime grupe TOMRA.
- Pohađajte obaveznu obuku i radionice o suzbijanju korupcije. Budite upoznati s rizicima kojima ste izloženi na poslu.
- Pridržavajte se korporativnih i poslovnih smjernica u pogledu darova i gostoprimstva te drugih beneficija koje vam se nude unutar poslovnih odnosa. Imajte na umu da je nuđenje darova, gostoprimstva ili bilo čega drugog vrijednog državnim službenicima strogo regulirano te često zabranjeno.
- Prijavite koruptivne radnje. Ignoriranje sumnji na podmićivanje i korupciju može grupu TOMRA i pojedince izložiti kaznenoj odgovornosti.

Darovi i gostoprimstvo

Odnos s poslovnim partnerima možemo graditi i jačati zakonitim povezivanjem i društvenim interakcijama. Međutim, davanje ili prihvaćanje darova te gostoprimstvo mogu se smatrati korupcijom u određenim situacijama.

Važno je učiniti pravu stvar te da drugi primijete kako to činite. Iz tog razloga postavili smo jasna pravila za naše osoblje u vezi s tim kada je i pod kojim okolnostima prihvaćanje darova i gostoprimstva od poslovnih partnera ili njihovo nuđenje prihvatljivo ili ne. Transparentnost je ključna kako biste zaštitili tvrtku i sebe.

Konkretno, ne biste nikada trebali dopustiti da se darovi ili gostoprimstvo nude ili primaju kako bi se utjecalo na poslove odluke ili na način zbog kojeg bi drugi imali razloga sumnjati da se vrši utjecaj. Darovi i gostoprimstvo ne smiju biti prekomjerni ili učestali.

Ne smijete nuditi, obećavati ili davati bilo kakve neopravdane beneficije državnom službeniku (ili trećoj strani) kako bi taj službenik djelovao ili propustio djelovati u sklopu izvršavanja svojih službenih dužnosti te kako biste ostvarili ili zadržali određene prednosti za poslovanje.

Vaše odgovornosti

- Nemojte, bilo izravno ili neizravno, nuditi, davati, tražiti ili prihvatiti:
  - o ilegalne ili neprikladne darove ili gostoprimstvo, gotov novac ili ekvivalente gotovog novca (uključujući dnevnice, ako nisu ugovorno dogovorene), vozila, osobne usluge ili zajmove u vezi s poslovanjem grupe TOMRA,
  - o darove i gostoprimstvo kada poslovni partner nije prisutan,
  - o tijekom razdoblja kada se donose važne poslovne odluke ili sklapaju ugovori,
  - o darove i gostoprimstvo koji premašuju propisana ograničenja vrijednosti, ako niste ishodili odobrenje nadređenog i druga potrebna odobrenja.

- Slijedite unutarnju politiku i smjernice kada nudite darove i gostoprimstvo vladinom službeniku. Ne nudite i ne plaćajte: dodatne dane putovanja u turistička odredišta ili privatne posjete, članove obitelji / goste.
- Ako niste sigurni je li nešto prihvatljivo ili prikladno, za savjet se obratite svom nadređenom ili službeniku za praćenje usklađenosti.

Sukob interesa

Do sukoba interesa može doći kada vaši osobni odnosi, sudjelovanje u vanjskim aktivnostima ili interesi u drugih poduhvatima mogu utjecati na poslovne odluke za grupu TOMRA ili kada bi druge osobe mogle steći takav dojam. Stvarni, potencijalni ili percipirani sukob interesa može ugroziti i vaš ugled i ugled grupe TOMRA.

Grupa TOMRA poštuje vaše pravo na upravljanje osobnim poslovima i investicijama. Međutim, ne smijete dopustiti da na odluke koje donosite na radnom mjestu u grupi TOMRA utječu osobna razmatranja, poput odnosa s drugim osobama ili vanjskih interesa vas osobno, vaše obitelji ili prijatelja.

Pod uvjetom da neće doći do stvarnih, potencijalnih ili percipiranih sukoba interesa, možete stjecati interese u drugim tvrtkama te u svoje slobodno vrijeme biti aktivni u zajednici, vladi i obrazovnim ili drugim neprofitnim organizacijama. Međutim, u tim se slučajevima morate pridržavati svih relevantnih zakona, propisa i pravila grupe TOMRA. U slučaju bilo kakve sumnje, o svojim nedoumicama morate obavijestiti svog nadređenog, službenika za praćenje usklađenosti ili ured Ljudski resursi i organizacija.

Vaše odgovornosti

- Nemojte dopustiti da na odluke koje donosite na radnom mjestu u grupi TOMRA utječu osobna razmatranja, popust odnosa s drugim osobama ili vanjskih interesa vas osobno, vaše obitelji ili prijatelja.
- Izuzmite se iz postupaka donošenja odluka ako bi moglo doći do stvarnog, potencijalnog ili percipiranog sukoba interesa.
- Ako niste sigurni postoji li takav sukob, obratite se svom nadređenom, službeniku za praćenje usklađenosti ili uredu Ljudski resursi i organizacija.

Zloupotreba povlaštenih informacija

TOMRA je javno uvrštena tvrtka. Kao zaposlenik grupe TOMRA možete primiti informacije koje se odnose na grupu. Povlaštene informacije su precizna znanja unutar Grupe koja nisu općenito dostupna te će, ako postanu dostupna, vrlo vjerojatno imati velik utjecaj na tržišnu cijenu dionica ili drugih vrijednosnih papira grupe TOMRA ili bilo koje druge uvrštene tvrtke.

Primjeri informacija koje se mogu klasificirati kao povlaštene informacije su još neobjavljena financijska izvješća, informacije o spajanjima ili preuzimanjima, velike prodaje imovine, informacije o izdavanju nove tranše dionica, promjene u pravilima o dividendama, slučajevi velikih tužbi podignutih protiv grupe ili obavijesti o takvim tužbama ili promjene u upravi grupe.

Ako primite takve povlaštene informacije, na vas će se primjenjivati određena pravila u skladu s norveškim Zakonom o trgovanju vrijednosnim papirima te Uredbom o zloupotrebi tržišta EU-a, uključujući:

- zabranu zloupotrebe povlaštenih informacija,
- zabranu davanja savjeta,
- dužnost povjerljivosti i dužne pažnje pri upravljanju povlaštenim informacijama.

Radnje koje se temelje na povlaštenim informacijama uključuju izravno trgovanje vrijednosnim papirima ili prosljeđivanje povlaštenih informacija drugim osobama koje se potom tim povlaštenim informacijama koriste za trgovanje dionicama ili drugim vrijednosnim papirima. Zloupotreba povlaštenih informacija je ilegalna i nepravedna.

Vaše odgovornosti

- Nemojte ni s kim dijeliti povlaštene informacije ako niste ovlašteni za to.
- Nemojte, izravno ili neizravno, trgovati vrijednosnim papirima ili povezanim financijskim instrumentima koje izdaje grupa TOMRA, davati savjete ili poticati druge na transakcije kada imate povlaštene informacije.
- Zabrana se odnosi na pisane, usmene ili bilo koje druge vrste savjeta, primjenjuje se čak i ako ne otkrijete povlaštene informacije i odnosi se i na savjete za trgovanje i savjete za suzdržavanje od trgovanja.
- Upoznajte se s pravilima i zahtjevima koji se odnose na zloupotrebu povlaštenih informacija.
- Ako imate bilo kakvih pitanja o tome smatraju li se informacije koje posjedujete povlaštenima, obratite se službeniku za odnose s investitorima.

Zakon o tržišnom natjecanju i protumonopolska pravila

Grupa TOMRA posluje u potpunosti u skladu sa svim važećim zakonima i propisima o tržišnom natjecanju kojima se štite sloboda poduzetništva i pošteno tržišno natjecanje.

Od zaposlenika grupe TOMRA očekujemo da sudjeluju u suzbijanju ilegalnih praksi. To uključuje dogovaranje cijena, dijeljenje tržišta, ograničavanje količina robe ili usluga, namještanje natječaja, zloupotreba tržišne moći te sve prakse kojima se šteti tržišnom natjecanju ili stvara monopol. Dominantne tvrtke imaju posebnu odgovornost u pogledu toga da dodatno ne narušavaju tržišno natjecanje, primjerice davanjem popusta za vjernost i predatorskim cijenama.

Budite oprezni da ne vodite bilo kakve neprimjerene razgovore s našim konkurentima, da ne sklapate neprimjerene ugovore s njima te da ih ne sprječavate da sudjeluju u tržišnom natjecanju.

Vaše odgovornosti

- Nemojte dijeliti ili primati informacije koje su osjetljive u pogledu tržišnog natjecanja bez zakonitog razloga.
- Pridržavajte se principa da isključivo grupa TOMRA donosi sve odluke koje se odnose na cijene, proizvodnju, klijente i tržište grupe TOMRA.
- Klijentima ne smijete nametati obveze o nabavi od isključivo određenog dobavljača ili slične obveze.
- U sastavljanju i dogovaranju ugovora budite jasni i koncizni. Nemojte se koristiti općenitim ili dvosmislenim formulacijama.
- Ne pokušavajte odrediti minimalnu ili bilo kakvu preprodajnu cijenu za nezavisnog trgovca, distributera ili preprodavača.
- Nemojte dijeliti povjerljive tržišne informacije koje nisu javne ili s konkurentima razgovarati o temama na koje konkurenti ne mogu zakonski pristati.

- S konkurentima nemojte, čak ni neslužbeno, raditi sljedeće: dogovarati cijene ili bilo koji element cijene, primjerice popuste, nadoplate ili uvjete kreditiranja, dogovarati smanjenje ili stabiliziranje proizvodnje, kapaciteta ili dostupnosti roba ili usluga te međusobno raspodjeljivati klijente, račune ili tržišta.
- Nemojte dogovarati bojkotiranje nekog klijenta ili dobavljača s drugima, osim ako se radi o međunarodno nametnutim državnim sankcijama.
- Ako se na sastancima ili drugim događanjima unutar industrije počne razgovarati o temama osjetljivima u pogledu tržišnog natjecanja, napustite ih. Pobrinite se da je vaš odlazak evidentiran i situaciju odmah prijavite službeniku za praćenje usklađenosti.
- Upoznajte se s relevantnim zakonima i propisima o tržišnom natjecanju, pravilima i zahtjevima grupe TOMRA te rizicima povezanim s vašim poslom.
- Izvršite sve obvezne treninge i radionice.
- Ako saznate za bilo koje prakse kojima se potencijalno narušava tržišno natjecanje ili ako niste sigurni jesu li neke prakse legalne, prijavite ih.

Suzbijanje pranja novca

Do pranja novca dolazi kada se prihodi od kriminalnih aktivnosti maskiraju kao prihodi od legitimnog poslovanja, to jest, kada se legalno stečena sredstva upotrebljavaju za financiranje kriminalnih aktivnosti, uključujući terorizam, krijumčarenje droge, korupciju i utaju poreza.

Mi moramo biti na oprezu kako bismo zaštitili svoj ugled i bili sigurni da se pridržavamo zakona.

Vaše odgovornosti

- Pridržavajte se svih zahtjeva dužne pažnje grupe TOMRA kako bismo znali s kime poslujemo.

- Pobrinite se da poslovne transakcije koje provodite u ime grupe TOMRA ne uključuju stjecanje, upotrebu ili čuvanje novčanih prihoda ili imovine stečene kriminalnim aktivnostima.
- Nemojte svjesno poslovati s kriminalcima ili osobama za koje se sumnja da su kriminalci, kao ni sudjelovati u poslovima koji uključuju prihode od kriminalnih aktivnosti.

Obratite pažnju na:

- o pokušaje plaćanja u gotovini ili bilo kakve druge neobične oblike bankovnih transakcija,
- o narudžbe, kupnje ili plaćanja koja nisu uobičajena ili u skladu s poslovanjem klijenta,
- o neuobičajene prijenose sredstava u zemlje ili iz zemalja koje nisu povezane s transakcijom,
- o transakcije potencijalno strukturirane tako da se izbjegnu zahtjevi u pogledu evidentiranja ili izvješćivanja.
- Ako saznate ili sumnjate da se druga ugovorna strana bavi pranjem novca u sklopu svoje transakcije s grupom TOMRA, to smjesta prijavite svom rukovoditelju ili službeniku za praćenje usklađenosti.
- Ne obavještavajte drugu ugovornu stranu o svojim sumnjama kako biste ispunili zakonske zahtjeve. Ne smijete krivotvoriti, skrivati, uništavati ili odlagati relevantne dokumente.

Usklađenost trgovine

Kao i svaka druga globalna grupa, moramo se pridržavati svih primjenjivih nacionalnih i međunarodnih propisa o usklađenosti trgovine. Države mogu nametnuti razne ekonomske sankcije ili restrikcije kojima se cilja na poslovne odnose s određenim državama, gospodarskim sektorima, subjektima ili pojedincima.

Usklađenost trgovine uključuje propise kojima se uređuju uvoz, izvoz, tuzemna trgovina robom, tehnologijom, softverom i uslugama, međunarodne sankcije i restriktivne trgovinske prakse.

Nepoštivanje mjerodavnih zakona moglo bi dovesti do novčanih kazni, kašnjenja, zapljena robe ili gubitka izvoznih ili uvoznih privilegija grupe TOMRA, kao i narušavanja ugleda grupe TOMRA ili kazni zatvora za pojedince. Ključno je da ste svjesni zahtjeva i načina na koji se oni primjenjuju na vašu funkciju. Na taj način pomažete grupi da nastavi poslovati na međunarodnoj razini.

Vaše odgovornosti

- Provjeravajte nalaze li se vaši poslovni partneri, dobavljači i druge strane na popisima strana kojima su izrečene zabrane.
- Imajte na umu da su i sankcije i propisi o kontroli izvoza složeni i podložni čestim promjenama. Pratite promjene pravila koja se primjenjuju na vašu poslovnu aktivnost.
- Ishodite potrebne državne dozvole za prekogranične izvozne i uvozne aktivnosti koje uključuju robu, tehnologiju ili softver za koje postoje određena ograničenja te se pridržavajte odredbi tih dozvola. Za svu robu i softver koji se šalje preko granica morate ishoditi ispravne carinske i izvozne klasifikacije, čuvati ih i komunicirati.
- Kada u poslovnom odnosu s trećom stranom uočite sumnjive činjenice ili znakove za uzbunu, odmah stanite i potražite pomoć od službenika za praćenje usklađenosti. Isto morate napraviti kada dobijete trgovinski zahtjev za koji postoje određena ograničenja.

TOMRA

www.tomra.com